

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam

33. szám.

Debrecen, 1926 augusztus 14.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A szombathelyi pásztorlevél.

Több oldalról intéztek kérdést hozzánk az iránt, hogy gróf Mikes püspök pásztorlevele és azzal kapcsolatban a római szentszéknek a magyar vitézavatás szertartásával meg az erdélyi püspökünk felszentelésén a római katolikus egyház képviselőjének jelenlétével foglalkozó állítólagos nyilatkozata ügyében mért nem tesszük meg a magyar protestantizmus részéről méltán megtehető észrevételeket.

Hallgatásunknak oka sem nem a beleegyezés, sem nem a bátortalanság, hanem egyszerűen az, hogy a tényállást nem áll módunkban egészen alaposan ismerni. Újságközlemények alapján pedig — ezt már a magunk kárán is megtanultuk — bajos állást foglalni.

A vitézavatás ügyét mingyárt válasszuk szét a kérdés többi részétől. Ha ennek keretében az ünnepély nem egyházi részénél végzett ceremónia közben arról szólnak, hogy Istent a mi eleink Hadúrának nevezték, az minden bizonnyal súlyos kulturtörténeti tévedés, olyan, amilyennel kár ezt a gyönyörű és a lelkekben mély nyomokat hagyó ünnepet erőszakkal mosolygást okozóvá tenni. De egyházi oldalról kifogásolásra okot nem adó.

Már ami az erdélyi püspökszentelésen való megjelenés, meg egyáltalán a nem római katolikusok szertartásain részvétel elleni kárhooztatást illeti, ahhoz minden bizonnyal lehet szavunk. De persze ismerni kellene a nyilatkozatok szövegét pontosan.

A római katolikus egyház most érvényben levő törvénykönyve a más valásfelekezetűek istentisztelein részvétel tekintetében az előző szabályokat fenntartja. A codex 1258. §-a ugyanis erőteljesen tiltja ezt és csak azt mondja eltűrhetőnek, hogy polgári köteletség vagy tisztelet okából, kétes esetben a püspök engedélyével, nem római katolikusok temetésén, házasságkötésén és hasonló ünnepeken passzív részvétellel jelen lehet lenni. A 2316. § pedig az eretnekség gyanúja alá esőnek mondja azt, aki az előbb említett szakasz rendelkezete ellenére eretnekekkel együtt végez istentiszteletet: qui communicat in divinis cum haereticis.

Nagyon természetes, hogy mindegyik egyház minden hű fiának meg kell tartani a maga egyházának törvényeit. Ez fokozott mértékben áll az

egyház papjaira. Azon lehet vitatkozni, hogy helyes-e vagy nem a kánonjogi kodexnek ez a rendelkezése. Ám azon nem, hogy a római katolikus embernek, különösképp a római katolikus papnak mindaddig, míg ezen személyi állapotban van, e törvényt meg kell tartania. Ha tehát a római katolikusok és közelebbről a római katolikus papok nem vesznek részt a mi egyházi ünnepeinken és istentiszteleteinken, azt nem lehet rossz néven venni.

Viszont azonban az említett kánon törvénykönyvi szöveg hagy lehetőséget a merev elkülönülés kikerülésére. Similibusque sollemniis — ez alá nagyon sok minden befér s én azt hiszem, az a római katolikus papi személy, aki az erdélyi református püspök beiktatási ünnepén hivatalosan részt vett — bizonyára honoris causa, a kánonjog szabályát semmiképp sem sértette meg. Nem is lehet, hogy a tényállás ismerete mellett bármely fórum részéről bármely kárhooztatás érje.

De éppen azért, mert az egyházi törvény hagy fenn lehetőségeket, a kérdésnek olyan kiélezése, mint aminő a szombathelyi püspök körleveleiben állítólag történt, magának a kánoni törvény szellemének sem felel meg. Azonban emiatt mi, nem római katolikusok, ne jajgassunk. Nekünk nincs szükségünk sem arra, hogy istentiszteleteinken római katolikusok megjelenjenek, sem arra, hogy római katolikusokkal közös keretben végezzünk istentiszteleti cselekményeket. Minket emberbaráti és kivált hazafias érzésünk kötelez arra, hogy mindenüve elmenjünk a nagy Isten nevével, ahol bennünket megszólítanak. Ha emiatt mások nem jönnek el: az nem nekünk baj, hanem azoknak a szerencsétleneknek, akik hazafias vágyuknak nem tehetnek eleget a szigorú egyházi tilalom miatt.

Levél Szuumiból.

Helsinki, 1926 aug. 2.

A Keresztyén Ifjúsági egyletek világszövetségének XIX. világgyűlésén vagyunk, körülbelül épenannyi magyar, mint ahányadik a világkongresszus. Jól is esik, megbízatást is nyertem különben zarándoktársaimtól erre, értesítnem, ha telegramm-

stylusban is, a Debr. Prot. Lap olvasóit a dolgunk felől.

Kisújszállásról július 25-én indultam s 4^{1/2} napi elég fárasztó utazás után (éjjel-nappal mentünk, vasúti kocsikban bóbiskolva aludtunk!) érkeztünk ide a „Viola“ nevű finn gőzhajón Réváltól. Útvonalunk: Budapest, Szob, Oderberg, Varsó, Riga, Révál. Már Észtországban, hol testvérek laknak, nemzeti színű zászlónkat láttuk egy pár helyen a vasúti állomásoknál, sőt Volga nevű észt városka állomásán kora reggel a zenekar „Isten áldd meg a magyart“ játszott s a polgármester cilinderkalapja is ott fénylett a kora 3 órai pitymalatban. Dorpát állomásán pedig ez az üdvözlés hangzott egy kicsit mihozzánk is: „Legszívesebb üdvözlés déli testvéreinkhez!“ Ez volt kiírva girlandos, zászlós nagy papiroson.

Megnyugtatóan idejegyzem, hogy ez nem nekünk szegény ütött-kopott reformátusoknak szólt, kik a III. osztályú kupék „gyönyörűségeit“ hordoztuk a célért, míg bennünket meg a vonat hordozott, hanem az a hajón, egyszer-számra éppen velünk utazó magyar nemzetgyűlési képviselőknek. Azok is 20 körül voltak számra.

Az egymásután következő városokban hűségesen vártak, tolmácsoltak, segítettek bennünket a helyi ifjúsági egyletek titkárai. Így döcögtünk el, némelyikünk még a tengeri betegség által is sújtva (Én nem, eleddig) Szuomi földjére. Vagy másfélezer delegátus van itt, a földnek minden népei és nemzetiségei közül: China, Ausztrália, Kelet- és Nyugatindia, Amerikai Egyesült Államok, Canada épúgy elküldte delegátusait, mint ahogy mi is eljöttünk, legtöbbünk küldés nélkül, csak a szívünk-lelkünk által hajtatva. Minden európai állam küldötte, kivéve Oroszországot, pedig 50 kilométernyire voltunk Leningrádtól — itt van. Konstantinápolyból, Szalonikiből egy pár jó „komám“ — s itt van egy gör. kel. püspök is, többen meg nézik nagy fekete szakállát, mint mindnyájunkét összesen, csak még a kínai kollégák szoknyája örvend nagyobb keresletnek obszerválás dolgából, meg a négerek arca, kik — a mi tréfánk szerint — úgy mosdanak, hogy tótágast állanak reggelente a boxaikat serényen nyitogató cipőtisztító finn fiúcskák előtt.

A tegnapi gyönyörű isteni tiszteletnek egyikén Relander köztársasági elnök is részt vett. A Szt. János templomban; 19 zászló között a mienk is ott lengett, a címerünk meg a finneké mellett pompázik, a testvériségünk jeléül. Nagyon szeretnek bennünket a finnek. A házigazdám: Tauno Nikolájnen úr, ép az imént adott át emlékül egy szép mívű „punká“-t, mely szó persze nem szárnyas állatot, hanem egy nemzeti fegyvert, egy törfelét jelent, tokban. „Ezzel vívták ki szabadságukat a finnek, — mondá — ezzel vegyék vissza Önök is hazájukat!“ Tegnapi a közoktatásügyi miniszter adott ötórát. Ott volt egyebek közt Szöderblom upszalai érsek, egynéhány finn püspök, Amerikából a nagynevű Mott János, meg a volt lengyel köztársasági elnök is. A miniszter angol, francia, ó-görög és latin nyelven üdvözölte a körül-

belül 200—250 meghívottat. Ha Setälä miniszter itthon lett volna, magyar beszéd is járta volna.

Az időnk nagyon be van osztva. Reggel 3^{1/4} 9-kor istenitisztelet mindennap. 10—12-ig a bizottságok megbeszélései. Negyven bizottság működik, mindenikben van mindenféle nemzetiségű ember. Délajt 1^{1/2} 1-kor közös löncsön, 2-től ismét megbeszélés. Este 6^{1/2} órakor ebéd. 7^{1/4} 9-től előadások a templomban, imával, énekekkel, tegnap az upszalai érsek volt az előadó. Egy kijelentése, szövegből kiszakítva furán hangzik: „Az ember egynejtű állat.“

A bizottságokban nagy kérdéseket vitatunk meg, mindeniket az ifjúságra vonatkozásban. Persze. Az ifjúság és a vallás — a biblia — és az evolúció, a nemi kérdés (coeducatio, egyetemen diákok s diáklányok.) A németek erősen felfegyverkeztek az amerikai (s mert amerikai, ezért cseh is!) áramlat ellen; nagy csatát vívnak, robbantanak. Az egyik párt csak sport-üző, legfőlegbb tudományoskodó társaságnak tekinti az ifjúsági egyleteket, a másiknak jelszava: Jézus, Biblia! majd meglátjuk, ki győz: az Ég-é, vagy Csehszlovákia? — Ma jelent meg a delegátusok teljes névsora. Körülbelül 50 nemzet képviseltette magát. Vannak mindenünnen. A chinaiak 6 hétig jöttek hajón... a Krisztusért. Uj-Zeeland, Kalifornia, Ceylon sem éppen a szomszédban van. Szombaton, 7-én oszlanak majd az apostolok. Az angolokat, amerikaiakat gyönyörű hajójuk várja itt a kikötőben, a németek is a maguk nagy hajóján mennek, ki Stettin, ki Hamburg, stb. felé. Mi pedig tenger-telen szegény magyarok megyünk mind a vízig szárazon, keresztül a már átrótt országokon — aztán át Csehországon Szobnak... kisírni magunkat.

A világtársaság nagy eredményeiről majd máskor, vagy én, vagy más.

Török Imre,
esperes.

Iskola

A Hajdúböszörményi Bocskay-Főgimnázium értesítője. Közvetési Köblös Samu igazgató. A debreceni kollégium partikulájából önálló gimnáziummá nőtt hajdúböszörményi iskola, mely fennállásának 200 éves fordulóján vette fel a hajdú-mivoltát hirdető Bocskay nevet, valójában nem a teljes főgimnáziummá kiépüléssel, ami 1904-ben fejeződött be, vált nagy jelentőségűvé, hanem a Kálvineumnak Hajdúböszörménybe helyezését. Ez a mintaszerű nevelő intézet nemcsak a tanítványok számát növelte meg a gimnáziumban, hanem a szellemi színvonalat is szükségképpen emelte. Az igazgató s a testnevelési és az énektanáron kívül 12 rendes, két helyettes és három óraadó tanár működött az intézetben, az utóbbiak egyszerű smind a Kálvineumban nevelők. A két helyettes tanárnak is oklevele, sőt az egyiknek doktori diplomája is van. A kötelező tárgyakon kívül francia és angol nyelvet, művészeti rajzot és vívást is tanítottak. A tanítványok száma 371, akik közül 10 leány. Azonkívül 36 magántanuló, köztük 21

leány. A magántanulók száma egykicsit sok. Az ifjúságnak önképzőköre, énekkara, zenekara, sportköre, segítőegyesülete van, a cserkészlet élén pedig Almássy Márton vallástanár áll. Nagybbszámú ösztöndíj alapítvány van s az ifjúság részére kiosztott segélyek összege 222 millió koronát tett ki. A Kálvineumba a jövő évre 120 fiút vesznek fel, köztük 40 lelkészárvtat ingyen, 80 diákot pedig fizetéses helyre. A teljes díj egész évre 800, lelkészek fiai számára 700 pengő. A Kálvineumot továbbra is vitéz Kőszegi Frigyes kipróbált ereje irányítja.

Irodalom

Baja Mihály: Óh szép ifjúságom. A békéscsabai Tevan-nyomdában készült könyvnek a címlapját Haranghy Jenő neves festőművésztől való kép ékesíti. Ez a kép egyszersmind szimbóluma magának a könyvnek. Takaros, magyaros tulipános láda, B. M. betűkkel: a Baja Mihály ládája ez, amelyből, ahogy fel van nyitva a teteje, magasra nő ki a sok kedves, falusi kis kertekben nyíló színes virág. Aki a címképet látja, kedvet kap a könyv elolvasásához, ha a Baja Mihály nevet nem ismerné is. Viszont Baja Mihálynak nincs már szüksége arra, hogy a kiválóan sikerült művészi címkép beszéljen érte: ismerik őt már ország-szerte, mint csöndes muzsikájú, de szívből szívhez szóló énekest. A kötet hat részre oszlik: Óh szép ifjúságom, — Édes hazám Magyarország, Sírok nagyerdőm, — Falusi kiskirályság, — Nóta kell hozzá, — Zsoltáros könyvből címfeliratok alatt. Persze a költeményeket rubrikákba dugni alig lehet és ezeknek a csoportoknak sűrűn vannak érintkezési határai. Nekem azok tetszenek legértékesebbül, amelyekben a költő mély vallásos érzése szárnyal, meg amelyekben derűs kedéllyel enyeleg. Nekem, akit a szerző dedikáló sorában egy kis szarkazmussal „a poéták barátjának” nevez, az az érzésem, hogy a 90 vers közül néhánynak nem ártott volna kimaradni a kötetből s úgy merném mondani a szerzőnek, amit Kazinci Himfynek: Most jer, vár az olimpuszi kar. Dehát lehet, sokan éppen azokban fognak leginkább gyönyörködni, amelyeket én a láda belsejében hagytam volna. Mindegy: ezzel a kemény megítéléssel is költői irodalmunk legjavához tartozik a Baja Mihály verses könyve, amelynek a gyöngébb darabjait is méltó elolvasni s amelyben valódi poémák találhatók. A díszesen kiállított és értékes könyv potom-olcsón: 30,000 koronáért kapható a szerzőnél, Debrecenben a Kossuthutcai paróchián.

A mohácsi vész évfordulójára alkalmi egyházi beszéd jelenik meg, elő- és utóimával. Text: Zsid. lev. X: 32. Egyszerű nyelvezettel, világos okfejtéssel, komoly evangéliumi konkluziókkal iratott úgy a beszéd, mint a vele szorosan összefüggő két ima. Megrendelhető, 5000 korona előre beküldése mellett, e címen: Ref. lelkészi hivatal. Debrecen, Széchenyi-u. 4. A füzetet bérmentesen azonnal küldjük.

Halottaink

Pelsőczy Kálmán újfahértói igazgató-tanító 39 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Halála nagy veszteség családja és a tanítói karon kívül az oktatásügyre, mert benne szorgalmas, ügybuzgó tanerőt veszítettünk.

Baka Béláné Somogyi Ilona, 29 éves korában elhunyt. A megboldogultban Baka Béla szabadhidvégi lelkész szeretett hitvesét gyászolja.

Vadas Gyula magyarcsanádi nyug. református lelkész neje Felbadi *Janka Ilona*, előkelő Arad megyei család tagja, ki a múlt század 80-as éveinek végén a csermői kis egyház templomépítésére nagy buzgósággal jelentékeny összeget gyűjtött, 33 évi boldog házasság után csendesen elhunyt Magyarcsanádon. Temetése az egész község részvétele mellett ment végbe. Irlandia Dezső ifju lelkipásztor megható beszédet mondott felette a 10 év előtt épült templomban. Áldás emlékére!

Eördögh Dezső fábianházi segédlelkész 23 éves korában a nyiregyházi közkórházban vakbélgyulladásban meghalt. Temetése augusztus 7-én ment végbe nagy részvét mellett. Egyike volt a hittudományi kar jeles növendékeinek. Halála szép reményeket oltott ki. Pályatársain kívül nagyszámú rokonsága gyászolja. Az Úr vigasztalja meg a fájó szíveket.

Különfelek

Lelkészeiktatás Nagytarnán. A nagytarnai református lelkészi állásba, amely több, mint 3 év óta betöltetlen volt, a napokban iktatta be Bodnár László volt dolhai lelkipásztort édesatyja: Bodnár Béla tamásváraljai lelkész. A beiktatáson részt vett a helybeli római katolikus és görög katolikus lelkész is. Az új munkatérre hívott lelkipásztor működésére Isten gazdag áldását kívánjuk.

A debreceni református gimnázium 16 tanítványa, Osváth Ödön és Szabó Márton tanárok vezetésével értékes tanulmányi utat tett. Budapestről hajón mentek le Mohácsra, hol a református gazdák, Varga Pállal élükön, kocsi-kon szállították el a társaságot a várostól több kilométer távolságra levő helyekre. Azután Pécs következett, majd Szigetvár, ahol képet szereztek a XVI. századbéli várostrom és védelem lefolyásáról. Fonyódnál érték el a Balatont, amely mellett több, mint két hetet töltöttek Keszthelyen, Badacsonyan és Balatonfüreden. A Badacsony hegyre és környékére, Szigliget, Tapolca, továbbá Tihanyba, Siófokra stb. rendezett kirándulás geológiai, történelmi és irodalmi ismereteiket erősen gyarapította. Ezután Veszprémben a buzgó lelkész, Demjén Márton és főgondnok dr. Szász Ferenc, mint az egyház vendégeit fogadták őket, sőt a jó öreg lelkipásztor a meredek nehéz úton mindvégig maga

kalauzolta „kálvinista magyar testvéreit“. Majd a pannonhalmi bencés barátok mutogatták meg a magyar kultúra ezen legősibb szellemi fészkeinek a kincseit. Mintegy másfél nap jutott Győr megismerésére. Vasárnap lévén, a társaság megjelent az istentiszteleten, amelyen Czegléd Sándor egyházkerületi főjegyző emelte fel lelküket az Istenhez. Győrből hajón jöttek le Budapestre, útbajtvén Komáromot. Budapestre az „embervédelmi kiállítás“ megismerésével zárult a gazdag tanulmányút programja. 1914 óta ez volt a református gimnáziumnak legnagyobb arányú és bizonyára legtöbb lelki épüléssel járó tanulmányútja, melyért elsősorban Osváth Ödön tanárt illeti meg az elismerés és köszönet.

Új református leányiskolát létesítenek Kolozsváron. A kétemeletes, 12 tanteremmel, rajzteremmel, tanári és igazgatói szobával ellátott iskolaépület 4.500.000 leibe kerül. Az építkezés már megkezdődött a Király-utca sarkán levő papi telken, amelyet a kolozsvári egyházközség díjtalanul ajánlott fel a nemes célra. Az építkezés gyorsan halad előre, úgy, hogy már az őszi folyamán át lehet adni az iskolát rendeltetésének.

Harangavatás Szinerváralján. Erdősi Sylvester Jánosnak, a nagy reformátornak és bibliatudósnak szülőközsége: Szinerváralja a napokban avatta fel a református templom két szép új harangját, amelyeket a buzgó hívek áldozatkészségéből öntettek.

A mexikói rablók és a vallásüldözés. Mindig voltak zavarosban halászó emberek, így a mexikói egyház és állam harcát is sokan aljas úton a magok javára használják ki. Mexikó városában számos rablás történik. A rablók zaklatják a nőket és nyakukból azzal az ürüggyel veszik le az ezüst és aranykeresztet, hogy annak viselése törvénybe ütközik.

A rákosszentmihályi református egyház javára fmaoka Dsuicsiro japán professzor két előadást tartott mozgó- és színes képekkel Japánról és a japáni életről.

A veszprémi református egyházmegye lelkesegyesülete és belmissziói bizottsága július 21-én tartotta, a lelkészi kar általános érdeklődése mellett, az egyházmegyei gyűlést megelőző szokásos értekezletét Veszprémben. Mnkálkodjék bennük továbbra is az Úrnak Lelke, hogy lehessenek világosságai a sötétben járóknak.

Hadiárványokra is kiterjeszti áldó gondozását a Leánykálvineum. Felvételüket kérhetik elsősorban tanítók, tanárok, közhivatalnokok, általában intellektuelek árvái, akik a polgári, vagy más középfokú iskolába járnak, vagy a továbbképző tanfolyamon óhajtanak részt venni, esetleg fejlettebb elemi iskolások is. Előnyben részesülnek szülőtlen, sok testvérű, vagyontalan s jó tanuló árvák. Ezeknek is az előírt felszerelést és ruházatot hozniok kell, is-

kolai kiadásukat a gyámok fedezik, de ellátási díjukat felvétel esetén a Népjóléti Miniszterium fizeti. Kérjük lelkésztársainkat, hogy gyülekezetükben élő, intelligens hadiárványk hozzátartozóinak figyelmét erre felhívni szíveskedjenek azzal, hogy sürgősen jelentkezzenek levélben nálam s én a szükséges nyomtatványt azonnal küldeni fogom. Kiss Ferenc.

A Bethánia-Egylet által 1926 aug. 19—22. napjain, Nyiregyházán tartandó tiszántúli konferencia tárgysorozata. Augusztus 19-én, este 7 órakor szeretetvendégség. Előadást tart Urban Márton, a Délkelet Európai Misszió felügyelője, bibliát magyaráz Czmorek Jenő, a Bethánia-Egylet titkára. Énekszámok, szavalatok. Belépő-díj 10,000 korona. — Augusztus 20-án, reggel 9 órakor áhítat. 10—12-ig konferenciái előadások e tárgyról: Miről szól konferenciánk programja? Nagy István debreceni református lelkész: „Rólad szól!“ Uray Sándor debreceni református lelkész: „Krisztusról szól!“ Délután 3 órakor áhítat. 4 órakor: A londoni szövetséges világkonferencia. Czmorek Jenő adja a konferencia külső képét és Podmaniczky Pál br. tolmácsolja a londoni konferencia üzenetét. Este 7 órakor hálaadó istentisztelet. — Augusztus 21-én, d. e. 9 órakor áhítat. 10 órakor a szövetségesek zártkörű értekezlete. D. u. 3 órakor áhítat, 4 órakor missziói életrajzokat ad Podmaniczky Pál br. dr. (Hannington püspök afrikai misszionárius és Petrie Irén indiai misszionáriusnő). Este 7 órakor Czmorek Jenő bevezeti a következő tárgyról szóló megbeszélést: „Hogyan olvassuk a bibliát?“ — Augusztus 22-én, d. e. részvétel az ev. és református istentiszteleteken. D. u. 3 órakor áhítat, 4—6-ig konferenciái előadások: (Ferenczy Károly bihartordai református lelkész: Igaz, megrontott a bűn. Vargha Tamás kunszentmiklósi református lelkész: De megváltott a Krisztus). Este 7 órakor konferenciái záróbeszédet tart Turóczy Zoltán ózdi ev. lelkész: Mit felelsz Isten üzenetére? — Az összes gyűlések színhelye az evangélikus elemi iskola díszterme (az evangélikus templommal szemközt). Az esti összejöveteleken (a szeretetvendégség kivételével) belépő-díj nincs. Az összes, délelőtt és délután tartandó konferenciái előadásokra érvényes belépő-jegy ára 5000 korona. A konferencia költségeinek fedezésére önkéntes adományokat is szívesen fogadunk. A máshonnan érkező konferenciái résztvevők legkésőbb augusztus 17-ig küldjék be jelentkezésüket Vecán János, fiókegyleti elnök címére (Nyiregyháza, Vecsey-utca 7.). Minden jelentkezés tartalmazzon a következő kérdésekre feleletet: 1. A jelentkező neve. 2. Mikor érkezik és mikor utazik vissza. 3. Kíván-e helyet a közös szálláson? 4. Részt vesz-e az olcsó vendéglői étkezésen?

Kun József késműves és műköszörős, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

A Bethesda diakonissza-szövetségben és a kórházi alkalmazottak körében tifuszfertőzés történt. A betegek száma 9 volt. Közülök két diakonisszajelölt meg is halt. A betegek közt volt, de már felgyógyult Ecsedy Aladár segédlelkész is. „Akár éljünk, akár haljunk, az Úrre vagyunk“.

A középszabolcsi egyházmegye részéről a következő nyilatkozat kiadására kértek bennünket: „Tájékoztatlanság“ címen a „Debreceni Református Szemle“ ez évi 104. lapján a 185—1926. számú egyházker. határozatra megállapítja: „tévedés van a dologban“. A cím is helyes, a megállapítás is találó, ha a tudósító haza gondol, mert: 1. a felsőszabolcsi egyházmegye kérelme a 185. sz. alatt nem tárgyalatott. Vencsellő és Piricse középszabolcshoz tartoznak. 2. Egyházmegyénk sem „évekkel ezelőtt“, sem „a korona értékének alászállása idején“ nem kapott a tőkeképző segélyeknek megfelelő tőkeösszeget az évjáradék biztosítására, ellenben a segély folyósítása 1922-től szünetel. 3. A díjlevelek érvényesek. Így fizetési tételek nem veszhetnek el, miért is a tőkeképző segély feltétlen s lehetőleg valorizált folyósítása joggal kérhető. A két fokon kedvező elintézészt nyert kérelem sorsát a konzulok döntenek el, a tudósítók megkérdezése nélkül. Idézés és ajánlás a Református Szemléből, a Református Szemle részére. „Ajánljuk, hogy legyen tárgyilagos s ha hirt ad valamiről, ne célzatos elhallgatással cselekedje azt, amivel félrevezetheti olvasóit s ne akadályozza a helyes, az igaz közfelfogás kialakulását, az igazlátást“.

Referens I.

Szerkesztői üzenetek.

P. K., Gyulaháza. Mostani első cikkünk éppen a tárgyalt kérdéstről szólván, cikkét köszönettel félretennünk kellett. Különben is hangja sokkal keményebb, mint amilyen egyházi lapban helytálló.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:

Dr. KUN BÉLA.

1837—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Minden egyházközséggel leendő közlés kérésével tudatom az Egyetemes Konvent 29—1926. sz. alatt hozott határozatának 4. pontját a következőkben:

„Az egyetemes konvent a közalapi járulék kulcsát — az országos zsinat utólagos hozzájárulásának fenntartása mellett — az 1926. évre változatlanul 50 koronában, az 1927. évre az egyházi IV. t.-c. 5. §-ában megállapított fejenkénti 8 fillérrel szemben 4 pengőfillérben állapítja meg és kimondja, hogy a közalapi járulék az 1928. évi január hó 1-től kezdődően a törvény szerinti 8 fillérben (pengőfillérben) rovandó ki azzal, hogy az 1923. évi járulékkivetés — az 1926. évre 50-es szorzószám mellett — a 43—1925., 48—1925. és a 49—1925. sz. konventi határozatokban foglalt módosítások mellett az 1926. évre is érvényes“.

Megjegyezni kívánom, hogy az 1926. évi járulékkimutatás elkészítése és felterjesztése — minthogy a járulék az előző évvel teljesen azonos összegben lesznek lerovandók — melőzendő.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1926 augusztus hó 9.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A szamosassályi-i református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra.

Javadalma: 1. 30 mmázsa tiszta búza. — 2. 19 kat. hold és 1415□-öl jóminőségű föld egy tagban. — 3. Stólajövedelem.

Kötelessége: III—VI. osztály, úgyszintén az ismétlőiskolások tanítása. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése, belmisszió munká-

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35.

9-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI és FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

ban segédkezés. Választás f. hó 29. „Hangya Szövetkezet” ügykezelésében jártasság előnyt biztosít és alkalmazás esetén szép mellékjövedelmet nyújt. Az állás szeptember első hetében elfoglalandó.

Kellően felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Szamossályi, 1926 aug. 11.

Presbiterium.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
1866—1926.

Pályázat

a lemondás folytán megüresedett *tiszabecsi* rendes lelkészi állásra.

Javadalom: 1. 20 h. 544 öl föld használata, mely 2 hold kivételével szántóföld; adóját az egyház fizeti. 2. 66 köböl tiszta, rostált búza. 3. 12 öl kemény tűzifa. 4. 540 korona tökepénz kamata.

Pályázatok kellően felszerelve 1926. szeptember 5-ig Sipos József eszere-hez Turistvándiba (Szatmár megye) küldendők. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

A megválasztott lelkész a Szatmári egyházmegyei lelkészek gyámintézetének kötelezett tagja; elődének pedig a parochián levő beruházásokért 7.000.000, azaz Hétmillió koronát megtéríteni köteles.

Debrecen 1926. augusztus 10.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A vésztői református egyház pályázatot hirdet a VII. sz. tanítói állásra. Kötelessége a hozzá beosztott osztályok tanításán kívül a lelkésznek egyházépítő munkájában, legyen az akár vasárnapi iskolai, akár katekhétikai vagy bármiféle belmissiói munka a lelkész útmutatása szerint való segítés. Ha ismétlőiskola bizatik reá, akkor köteles azt minden külön díjazás nélkül tanítani. Javadalma természetbeni lakás és kerten kívül 43 egység és az esetleg szükséges fizetésekiegészítés az államtól. Belmissiói munka végezésében, de különösen vasárnapi iskolai tanításban gyakorlott egyének előnyben részesülnek. Egyenlő minősítés esetén menekültek és B. listások előnyben részesülnek. Kellően felszerelt pályázati kérvények szept. 4.-én déli 12 óráig Gönczy Béla lelkész-címére küldendők.

Pályázat.

A *köröstarcsai ref. egyház* az előlépés folytán megürült VII. számú államsegélyes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése törvényszerű. Egy évig egyszobás, azontúl rendes tanítói lakás. Kötelessége reábizott osztály vagy osztályok vezetése, belmissiói munkákban segédkezés, orgonistakántori teendők teljesítése minden 4-ik héten. B-listások, menekültek és tenorhangok előnyben részesülnek. Kellően felszerelt és válaszbélyeggel ellátott kérvények 1926 augusztus 27-ig a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Az újfahértói református egyház keres az 1926—27-ik iskolai évre két okleveles, református vallású, zeneértő helyettes-tanítót. Javadalom: lakás és a szabályszerű helyettesi fizetés. Jelentkezni lehet személyesen és írásban, okmányokkal felszerelten augusztus 25-ig az iskolaszéki elnöknel.

Pályázat.

A *nyírbogdányi ref. lelkész pályázatot hirdet* segédlelkészi állásra. Fizetése havonként 1.020.000 (egymillióhuszezer korona). Lakáson és világításon kívül teljes ellátás. Az állás azonnal elfoglalható.

Pályázat

a szamostatárfalvai református kántortanítói állásra. Fizetés egyháztól a törvényes 10 százalék, többi államsegély. Lakás természetben, mellékhelyiségekkel s kerttel. Pályázati határidő 1926 augusztus 25. Pályázatok református lelkészi hivatalhoz, Szamostatárfalvára (up. Csenger) küldendők.

A Fonciére Általános Biztosító Intézet közli az alábbi körlevelet:

A Tiszánineni Református Egyházker. Elnökségétől.
612—1926.

Felhívás a lelkész és gondnok urakhoz!

Egyházkerületünk ez évi július 14-én megtartott közgyűlése a Fonciére-nél lejáró tűzbiztosítási szerződést újból megkötötte 10 évre, azaz 1927 január 1-től 1937 január 1-ig terjedő időre.

A szerződés értelmében valamennyi egyházközség köteles további 10 évre kizárólag a Fonciére-nél feladni a tűzbiztosítását, ennél fogva új ajánlatok készítenők s adandók be az egyházközségek részéről mind az épületekre, mind az ingóságokra vonatkozólag. Ez utóbbiak sorába tartoznak az orgonák, harangok, úrasztala, szószék, papszék, templomi ülőpadok, úrasztali készletek, karzatok, lelkészi hivatali berendezések, iskolai bútorok és felszerelések, könyvtári szekrények és könyvek stb., stb.

Amennyiben az ajánlatok elkészítése az egyházközségek részéről a lelkészek és gondnokok hivatalos kötelessége, felkérjük s felhívjuk mindnyájukat, hogy az ajánlatokat komoly s felelősségteljes munkával készítsék el, mert egyházaink nagy anyagi érdeke van szóban, amikor a tűzkár elleni biztosítást végezzük. Az ajánlat készítésekor a biztosítandó érték sem túlzottan, sem alacsonyan nem állapítandó meg, hanem annak a reális értéknek megfelelően, amely mellett kár esetén az épület helyreállítható, az ingóság megszerezhető. Nem felületességgel, nem is könnyelműséggel, hanem leszigorúbb mérlegeléssel és számítással kell eljárunk a munkálatban, hogy nyugodt lelkiismerettel fogadhassunk minden szerencsétlenséget, ha az Úr próbára tenné valamely egyházközségünket.

Az ajánlatok külön készítenők az épületekre s külön az ingóságokra a megfelelő nyomtatványokon.

Az ajánlatok 1926 szeptember 15-ig az illetékes esperesi hivatalba küldendőek és az onnan esetleg javítás céljából visszautasított ajánlatok a legsürgősebben újra elkészítendőek, illetőleg kijavítandók, amint ezt az egyházkerületi közgyűlés megállapította.

Figyelmükbe ajánljuk a lelkész és gondnok uraknak, hogy a lelkészek, tanárok, tanítók, gondnokok, presbiterek, egyházi pénztárnokok és alkalmazottak saját épület és ingóságait éppen olyan feltételek mellett biztosíthatják a Fonciére-nél, mint az egyházközségek.

Egyébként mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a Fonciére miskolci vezérügynöksége (Miskolc, Széchenyi-utca 17), aki a szerződés egy példányát és az ajánlati íveket rövidesen meg fogja küldeni a lelkész uraknak.

Ezt az egész ügyet a lelkész és gondnok urak buzgóságába és komolyságába ajánlván, vagyunk testvéri szeretettel

Sátoraljaújhely—Miskolc, 1926 július havában

Dókus Ernő sk.,
főgondnok.

Dr. Révész Kálmán sk.,
püspök.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD :

tűz-, jég-, baleset-, szavatosági-, betöré-
ses-lopás-, szállitmány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

18—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbiter-
eknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltó-
ságos egyházkerületi Elnökséggel történt meg-
állapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István
órásmester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÖR-
HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít :

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségvetés díjlan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

Telefon: nappal 322.

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

MOST MEGJELENT könyvujdonságok:

Gyülvész István: Én vagyok az út . . .	K	18,000.—
Hastings: A mintakép	"	50,000.—
Heyns: Református dogmatika	"	175,000.—
Hegyaljai Kiss Géza: Lorántfy Zsuzsánna	"	35,000.—
Lévay Lajos: Egyházi beszédek	"	62,500.—
Makkai Sándor: Aratás	"	85,000.—
" " Öntudatos kálvinizmus	"	25,000.—
" " Megszólalnak a kövek.	"	35,000.—
" " A halál mysteriuma	"	24,000.—
Musnai L.: Életnek beszéde	"	50,000.—
" " Az Újszövetség	"	65,000.—
" " A magyar biblia története.	"	15,000.—
Porcsalmy Gyula: Boda Katalin	"	54,000.—
Ravasz László: Az ember életútjának		
felén	"	112,500.—
Révész Imre élete 1826—1881	"	100,000.—
" " Mennyei nász-dal	"	25,000.—
Stalcker James: Fájdalmak embere	"	77,000.—
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	"	125,000.—
Victor Gabriella: A pataki vár gyöngye	"	65,000.—

UJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

Méliusz Kis Könyvtára

vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: Uray Sándor, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol? K	5,000.—
2. " — Nők az egyházban	6,000.—
3. " — A keresztyén jellemről	6,000.—
4. " Zih Sándorné: A láthatatlan Isten—	
Idégenben (két kis elbeszélés)	5,000.—
5. " Amikor Nagy Péter uram nem ment el a	
gazdakörbe	4,000.—
6. " Uray S.: Gonosz Pista bűjtöt tart	4,000.—
7. " — Nagy Jóska tenyerest kapott	4,000.—
8. " Fekete János: Életiskola	4,000.—
9. " Solymosi József: Két világ	5,000.—
10. " Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	5,000.—

A 10 füzet együtt K 45,000.—

Bészler—Székely: Krisztus Legendák I—II. K	75,000.—
Dr. Boldizsár K.: Bocskai koronája	10,000.—
Harsányi Gusztáv: Töredékek egy magyar	
reform. lelkész hányatott életéből	35,000.—
Háger Flóris: Irodalmi szemelvények	75,000.—
Révész I.: Kálvin élete és a kálvinizmus	30,000.—
S. Szabó József: A debreceni Református	
Kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1549—1925-ig	40,000.—

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ“

könyv-, papir-, írószer- és zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

♦ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedíálunk. ♦

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

2—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SÁRTI HÁZ)

Számos elismerőlevelével művészi, jó munkáért.
Eremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a meggyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE“ szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambícióju, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Erőss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárújk

állandó nagy raktára.

Telefon 6.